

Instrument	Toelichting	Impact	Meer weten
Aanbesteden	<p>Specifieke vorm van inkopen voor overheden om een opdracht in de markt te zetten. Van aanbestedende diensten wordt verwacht dat zij publieke middelen verstandig inzet. En de wet verplicht om 'maatschappelijke waarde' te creëren (artikel 1.4 Aw2012). Hiermee wordt bedoeld dat er wordt gestreefd naar duurzaamheid, inclusie en innovatie.</p> <p>Overheden kunnen wensen aangeven (gunningscriteria) of minimumeisen opleggen.</p>	Impact is gericht op duurzaamheid, inclusie en innovatie.	<p>Het expertisecentrum PIANOo ondersteunt overheid die maatschappelijke impact willen meenemen in aanbestedingsprocessen. Pianoo heeft een dossier Aanbestedingswet 2012 of Europese richtlijnen. Eind 2019 heeft het Rijk haar inkoopstrategie 'inkopen met impact' gepubliceerd.</p>
Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)	<p>Richt zich op inkoop van producten en diensten met aandacht voor prijs, mens en milieu. MVI wordt ook wel ketenverantwoordelijkheid genoemd.</p> <p>Overheidsorganisaties bepalen zelf hoe hoog hun doelen zijn, gebaseerd op de beleidsdoelen van de eigen organisatie. De MVI criteria tool hanteert drie niveaus: basis, significant en ambitieus.</p>	<p>Bevordert inkoop van producten en diensten met een maximale duurzame waarde, dat wil zeggen met respect voor mens en milieu. Voorbeelden zijn inkoop van circulaire of biobased producten zoals bioplastics.</p> <p>En MVI heeft effect op het gedrag van toeleveranciers zoals arbeidsomstandigheden en rechten van werknemers of milieu.</p>	<p>Pianoo ondersteunt inkopers met informatie en bijeenkomsten over o.a. de thema's circulair inkopen, biobased inkopen en internationale sociale voorwaarden.</p>
Social Return (SR)	<p>Verplichting van de overheid aan de leverancier om een vast percentage (meestal 5% of meer) van de waarde van de opdracht in te laten vullen door een maatschappelijke prestatie (bijvoorbeeld het aannemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of het scheppen van leerwerkbanen of in te kopen bij sociaal ondernemers).</p>	<p>Creëert werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bredere toepassing is mogelijk door bijvoorbeeld een verplichting of stimulering op te nemen voor circulair inkopen.</p>	<p>Op basis van geleerde lessen van gemeenten biedt de VNG een handreiking Social Return mogelijkheden voor beleid, uitvoering, monitoring en regionale samenwerking.</p>
Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO)	<p>Certificering waarmee werkgelegenheid aan kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt wordt aangetoond. Uitkomsten worden vervolgens</p>	<p>Stimuleert 'sociaal inclusief ondernemen', met andere woorden bevordert arbeidsparticipatie voor mensen met een</p>	<p>PSO houdt de Prestatieladder Socialer Ondernemen bij.</p>

	afgezet tegen andere organisaties binnen dezelfde grootteklasse.	afstand tot de arbeidsmarkt.	
Artikel Aw2.82	Op grond van dit artikel kan een overheid haar opdrachten onder bepaalde voorwaarden voorbehouden aan aanbieders waarvan minimaal 30% van de werknemers een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Vervolgens vindt er een reguliere beoordeling plaats op basis van prijs-kwaliteit. Gunningscriteria kunnen worden toegevoegd om ook andere duurzaamheidsaspecten te bevorderen.	Bijdrage aan arbeidsparticipatie.	Cedris ontwikkelde een handleiding Sociaal aanbesteden met artikel 2.82. Met het PSO30+ certificaat kan een sociale onderneming aantonen dat het voldoet aan de minimale kwantitatieve criteria van artikel 2.82.
Maatschappelijk aanbesteden	Manier om de overdracht van taken en verantwoordelijkheden van overheid naar bewoners, (sociaal) ondernemers of maatschappelijke organisaties over te hevelen.	Bedoeld om bewoners en maatschappelijke partners bij beleid en uitvoering de ruimte te geven om publieke taken voor haar rekening te nemen. Voorbeelden hiervan zijn het beheren van een buurthuis, werklozen begeleiden naar werk of de veiligheid in een buurt bewaken.	Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een informatieblad Maatschappelijk Aanbesteden gepubliceerd (2013). Daarnaast is er een juridisch leaflet maatschappelijk Aanbesteden opgesteld (2015). Hierin zijn technieken opgenomen waarmee overheidsopdrachten toegankelijker worden gemaakt voor het midden- en kleinbedrijf en maatschappelijke (burger)initiatieven.
Onderhandse aanbesteding	Tot een vastgesteld bedrag, de zogenaamde drempelwaarden Europees aanbesteden mag er door een gemeente zonder inkoopregels worden ingekocht.	Vliegwiel voor (startende) sociaal ondernemers. Kleinere inkoopvolumes kunnen op deze manier bij sociaal ondernemers worden ingekocht.	Iedere twee jaar worden de drempelwaarden vastgesteld en door Pianoo gepubliceerd.
Percelenregeling	Opknippen van een opdracht in meerdere stukken.	De percelenregeling maakt het voor kleinere bedrijven (en sociaal ondernemers) mogelijk om in te inschrijven.	Pianoo biedt informatie over percelen en micropercelen. Het ministerie van Economische Zaken heeft een infographic clusters opgesteld en helpt een afweging te maken om wel of niet opdrachten samen te voegen.
Social Impact Market	Online platform met een overzicht van producten en diensten van sociaal	Impactvelden raken aan de brede interpretatie van duurzaamheid (groene en	Buy Social is initiatiefnemer van de Social Impact Market.

	ondernemers die zich actief inzetten om bij te dragen aan maatschappelijke opgaven.	<p>sociale aspecten). Voorbeelden variëren van het tegengaan van voedselverspilling, tot het reduceren van gebruik van plastic tot het bieden van arbeidsplaatsen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Impact wordt gerealiseerd via de inkoop bij sociaal ondernemers.</p>	
Circulair inkopen	Met circulair inkopen wordt geborgd dat producenten of verwerkende partij, onderdelen of grondstoffen aan het einde van de levensduur of de gebruiksfase, met behoud van zoveel mogelijk waarde weer in een nieuwe cyclus zal inzetten.	Gericht op behoud van zoveel mogelijk waarde van grondstoffen en zo weinig mogelijk afval. Het draagt bij aan de nationale ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn.	Pianoo biedt op haar website voor specifieke productgroepen tools circulair inkopen. Ook Copper8 bundelt een aantal lessen in de Handreiking Circulair Inkopen voor overheden.
Rapid Impact Contracting (RIC)	Methodiek waarbij een opdrachtnemer wordt gekozen op basis van een Programma van Ambities met de Sustainable Development Goals (SDG) als uitgangspunt. Een samenwerkingscontract vormt de basis en pas na gunning werken opdrachtgever en opdrachtnemer een duurzame oplossing uit.	Realiseren van meervoudige maatschappelijke meerwaarde, impact op alle terreinen van de SDGs vallen hieronder.	Binnenlands Bestuur publiceerde de ervaring van provincie Overijssel met RIC.